

Programmabegroting 2022

15-11-2021

Inleiding

Aanbiedingsbrief

Geachte raadsleden,

Voor u ligt de vierde en laatste begroting van de huidige raadsperiode. In 2018 gingen we onder de noemer 'Duurzaam Samenleven' van start om Diemen in een dynamische periode goed vorm te geven voor de toekomst. In de loop van die periode werden we geconfronteerd met de coronacrisis, die op veel gebieden een enorme impact had en nog heeft. Die crisis heeft veel van onze inwoners en ondernemers stevig geraakt, qua gezondheid, qua financiën of qua psycho-sociaal welzijn. Tegelijkertijd hebben inwoners en bedrijven uit Diemen zich samen behoorlijk door de crisis kunnen slaan. We hebben in de afgelopen anderhalf jaar veel onderlinge hulp, bijzondere initiatieven en inventieve oplossingen kunnen zien. Ook als gemeente hebben we hier een belangrijke rol in gespeeld.

De coronacrisis bracht en brengt nog veel onzekerheid met zich mee en dat werkte ook uit op de gemeentefinanciën. Het financiële perspectief voor de gemeente Diemen kent een aantal onzekerheden en is niet onverdeeld positief. Door het solide financiële beleid van de afgelopen jaren kunnen we de geplande investeringen in de openbare ruimte en in voorzieningen overeind houden en ook ons sociaal beleid op niveau houden. Daar zijn we als college blij mee.

Tegelijkertijd zijn er wel donkere wolken aan de financiële horizon te zien. Het Rijk heeft voor de gemeenten financieel compenserende regelingen beschikbaar gesteld om de effecten van de coronacrisis op te vangen. Dit dekt niet alle kosten. Ook de uitwerking van de 'crisis na de coronacrisis' is nog onzeker.

De jeugdzorg blijft in financiële zin een zorgpunt. De kosten blijven daar - net als bij alle gemeenten - nog steeds oplopen en daarom hebben we dit jaar stappen gezet om die kosten beter in de greep te krijgen.

Minder invloed hebben we op de algemene uitkering van het Gemeentefonds, waar de nieuwe herverdeling voor Diemen ongunstig uitpakt. Aanvankelijk is dat beeld nog positief, maar vanaf 2023 is het voor Diemen ronduit ongunstig. Dit donkere beeld vraagt om grote terughoudendheid en het college kiest er daarom voor om nu geen nieuwe beleidsontwikkelingen in gang te zetten, maar om reeds ingezet beleid en geplande investeringen op een goede manier verder uit te voeren.

Wonen

Deze bestuursperiode is Diemen stevig gegroeid en ook de komende jaren verwachten we nog groei. Dit jaar wordt gewerkt aan het laatste deelplan van Plantage de Sniep en is er gestart met de bouw van Holland Park West, waaronder ruim 700 woningen in de sociale huur, middeldure huur en de vrije sector. We blijven zo investeren in betaalbare woningen voor sociale huurders en middeninkomens. Op een aantal plekken binnen de bestaande bebouwing in Diemen hopen we wat dat betreft komend jaar ook weer stappen te zetten.

Dit jaar zijn we samen met bewoners, ondernemers, organisaties en netwerkpartners intensief bezig geweest met de opstelling van de Omgevingsvisie. Dat document zal richting geven aan de keuzes die we moeten maken over de omgeving waarin we wonen, werken en

waar we onze vrije tijd doorbrengen. Het geeft globaal antwoord op de vraag hoe we willen dat Diemen zich naar 2040 toe ontwikkelt. Wat daar voor nodig is, gaan we de komende jaren uitwerken.

Voorzieningen

Bij de groei van Diemen hebben we ons erop gericht om de voorzieningen mee te laten groeien met het inwoneraantal. Met de nieuwbouw en renovatie van de Sporthal Diemen en de herinrichting van sportpark De Diemen zorgen we alvast dat onze sportvoorzieningen toekomstbestendig zijn en dat zoveel mogelijk Diemenaren kunnen sporten. Met de uitbreiding van De Omval met de openbare bibliotheek doen we dat op het gebied van cultuur eveneens, zodat we een culturele hotspot hebben die hoort bij een dorp als Diemen. De bouw van de nieuwe basisschool in Holland Park zorgt dat we in dit nieuwe deel van Diemen ook qua onderwijshuisvesting een goed aanbod hebben. Al deze investeringen kunnen we komend jaar goed afronden of in uitvoering nemen. Zo zorgen we voor versterking van voorzieningen die ten goede komen aan de Diemenaren van vandaag en die van morgen.

Prettig leven

Naast onze inspanningen om de groei van Diemen in goede banen te leiden, besteden we ook veel aandacht aan het leefbaar, veilig en prettig houden van onze gemeente.

We blijven dus investeren in de kwaliteit van de openbare ruimte. Waar nodig richten we onze wijken opnieuw in, met oog voor de behoeften van vandaag. De afronding van het project Oost-Westas (Hartveldseweg-Muiderstraatweg) is een prachtvoorbeeld daarvan. Bij degelijke herinrichtingen houden we rekening met weersextremen als hittestress of overvloedige regenval. Ook in groen, water en wandel- en fietsroutes investeren we om zo het groen in Diemen te ontsluiten. Het Diemberbos, de Omloop, het Penbos, Park Spoorzicht en de Vijfhoek zijn wat dat betreft de parels, maar we gaan ook door met het stimuleren van meer buurtgroen, geveltuintjes, natuurlijke speelplekken en minder bestrating. We kijken ook goed naar kansen op het gebied van biodiversiteit en ecologische verbindingen.

Verder versterken we onze inzet op veiligheid en de aanpak tegen ondermijnende criminaliteit. Dat doen we in regionaal verband en in eigen huis. De aanpak Scheerlicht is samen met de bestrijding van woonfraude uitgebreid en dat blijven we ook komend jaar doen.

We zijn in 2021 begonnen met de uitrol van het door de gemeenteraad eerder vastgestelde beleid op het gebied van afvalinzameling. De bedoeling is om daarmee het restafval te verminderen en de kwaliteit van de andere afvalstromen te verbeteren. Dat versterkt de circulariteit van het Diemense afval en draagt door vermindering van uitstoot en beperking van grondstofgebruik bij aan een duurzamere samenleving.

De eerder vastgestelde Duurzaamheidsagenda is in uitvoering. We werken daarbij intensiever samen met Daarom Duurzaam Diemen. De energietransitie en het klimaatbeleid zijn twee van de belangrijkste issues op het gebied van duurzaamheid. We zijn gestart met het opstellen van een visie op het traject richting een gasvrij Diemen in 2050. Tegelijkertijd zijn we ook praktisch bezig met energiecoaches en collectieve inkoopacties voor woningeigenaren. We hebben de eerste stap van de Regionale Energiestrategie gezet en bepaalden zoekgebieden met mogelijkheden voor de opwekking van zon- en windenergie. Dit traject krijgt komend jaar een verder vervolg.

Sociaal Diemen

Kern van ons sociaal beleid is dat alle Diemenaren meetellen en kunnen meedoen. Dat betekent kansen bieden aan iedereen en zorgen dat alle inwoners de ruimte voelen om zichzelf te zijn. Voor wie het alleen niet redt, hebben we voorzieningen voor ondersteuning op maat. We trekken daarvoor op met inwoners, hulpverleners, organisaties, vrijwilligers en verenigingen. Die lijn trekken we ook komend jaar graag door. Het gaat dan niet alleen om ondersteuning vanuit de Participatiewet en de Wmo, maar ook om jeugdzorg, om ouderenadviseurs, om schuldhulpverlening, om gezondheidsprogramma's, om bestrijding van eenzaamheid, om welzijnswerk, om buurtsportcoaches en om diversiteitsbeleid.

Jeugdzorg

Minder florissant is het beeld in de jeugdzorg. De kosten daarvan zijn een landelijk probleem, waar ook Diemen mee wordt geconfronteerd. De budgetten zijn sinds de decentralisatie gestegen, maar de kosten nog harder. Het Rijk heeft na de aanpassing van de financieringswijze in 2019 erkend dat de rijksmiddelen voor gemeenten niet toereikend zijn en extra middelen beschikbaar gesteld. Een deel van die middelen gebruiken we in Diemen om te onderzoeken hoe we de jeugdzorgkosten beter in de hand kunnen houden. Dat doen we via het programma Grip en controle op het sociaal domein. Bedoeling is om een beter inzicht te krijgen en zo de voorspelbaarheid van en de controle op de uitgaven te verbeteren.

Toekomstbestendige organisatie

We zijn trots op de samenhang in onze gemeenschap en zien de dorpse schaal van Diemen als een grote verworvenheid. De bijbehorende korte lijnen tussen inwoners, ondernemers, organisaties en de gemeentelijke organisatie willen we graag behouden. De ambtelijke organisatie groeit in lijn met de groei van onze gemeente en ook in deze begroting wordt om capaciteitsuitbreiding gevraagd. We willen ook graag op andere manieren onze organisatie toekomstbestendig maken. Het programma Diemen '22 is daarvoor het middel. Dat betreft niet alleen een structuurverandering, maar vooral ook een verdere ontwikkeling van de competenties van medewerkers op het gebied van omgevingssensitiviteit, participatie en communicatie.

Tenslotte

De groei van Diemen van de afgelopen jaren zorgt dat we in financiële zin vlees op de botten hebben, ook al was de meeste bouwgrond waarop is gebouwd geen eigendom van de gemeente. Die financiële meewind hebben we de afgelopen jaren benut om de reservepositie te versterken. Dat is goed gelukt. Waar veel gemeenten noodgedwongen al de broekriem aan moeten halen, kunnen we in Diemen onze ambities overeind houden. We zijn er dan ook trots op dat we met deze begroting kunnen blijven bouwen aan Diemen als een prettige gemeente om te leven, werken en ontspannen. De komende periode met grotere financiële onzekerheid zal wat dat betreft meer uitdagingen bieden, maar het vertrekpunt is goed.

